

De Vita Petri Canisii De Societate Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

VIII. De Collegij Ingolstadiani initiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70957](#)

istuc vocatos ac missos esse, nunquam non meminisse debetis. Vigeat igitur in omnibus ille, quem Pater noster Ignatius in primis postulat, vigeat inquam Zelus feruens animarum, quo prædicti, ea quæ Christi sunt, sinceri procuretis animis, in hoc diligenter intenti, ut oves errantes ouili suo, veroque pastori, quo ad eius fieri potest, in agro Bohemicore restituantur. Amen, Amen. Senorem Canisium, qui primum Collegii nostri lapidem iecit, in Christi nomine, vestris & sacrificiis, & precibus Domino commendatus, quæso.

DE COLLEGII INGOLSTADIANI INITIIS.

CAPUT VIII.

Expositū est supra, quibus modis Guilielmus Boiorum Princeps, Maximiliani hodie rerum in Boica potentis proauus, ab Ignatio felice Societatis parente socios impetravit, & Ingolstadium ad cælestes illic literas tradendas amandarit.

Vix

Vix illic patres docendi initium fecerant, suæq; vitæ, morum ac doctrinæ documenta præclara dare cœperant, cum Guilielmus Anno Christi, C.I.C.151. vita & principatu per mortem exutus, hæredem ex se patriæ reliquit Albertum qui patris optimè cœpta persequi non omisit. Sed ut Sociis domicilium Ingolstadij collaret, ab ipso B. Ignatio per Epistolā & Legatum patres flagitauit, cui religiosè & perofficiosè in hæc verba (juuat enim sancti viri syllabas, nufquam alibi visas, adnumerare) Ignatius respondit.

SERENISSIME PRINCEPS,
ET DOMINE MIHI IN CHRI-
STO obseruandissime.

*Epistola B.
P. Ignatij
ad Guili-
elnum
Duem
Eborum.*

Simma gratia & æternus amor Domini nostri Iesu Christi, serenitatem vestram uberrimus donorum suorum spiritualium exornet augmentu. Simul atq; nobis redditæ fuerunt,

fuerunt, Serenissime Princeps, vestre Sere-
nitatis literæ, quibus pro sua benignitate in
nostro ponit arbitrio, ut vel ante feruen-
tiores huius & statis calores, vel elapsis cani-
cularibus, ante hyemis initium promissum
Collegium Ingolstadium ablegem. Initio cum
fratribus meis consilio s'ntim cos mittendos
censui. Gratius enim id Serenitati vestre,
& ad maiorem Dei gloriam fore, multis ra-
tionibus colligentes, postporendā aestus iam
satis infesti incommoditatem duximus. Et
ut statim ad profecitionem se accingerent, &
summi Pontificis benedictionem post pedum
oscula acciperent, & iter ingredierentur, cu-
raui. Bonus valde odor ex hac profecitione in
Alma urbe sparsus est, ut referet magnifi-
cus D. Henricus Schuwickr Secretarius Sere-
nitatis vestre, cui paulo latius de ea re scri-
bo; & (quod maioru momenti est) fructum
non minorem, ex iouo hoc Collegio, velut ex
semine prouereturum spero. Quamuis enim
ministri debiles sin, & eorum satis tenues
vires, diuina tamen potentia & virtus (un-
de nostra quantulacunque su fiientia est)

vt

78 DE VITA P. CANISII

ut eis desiderium dat, industriam, labore,
& vitam ipsam impendendi pro sua gloria
& animarū salute, ita & gratia sua imbecil-
itatem ipsorum corroborabit & supplebit.
Præter Rectorem M. Thomam Theologū, duo
alii sacrae Theologiae Doctores, & eiusdem
Professores futuri sunt Galii qui emenso ar-
tiū curriculo, & Magisterii gradū in eis cōse-
cuti, Theologiæ dare operam cōperant, alii
humaniores literas & græcas, & si opus fue-
rit, etiam Hebraicas profitebūtur. Alii scho-
lastici sunt, qui cū progressum in literis maio-
rem fecerint, communi bono se utiles presta-
bunt. Magna ex parte ex superiori Germa-
nia, vel inferiori & omnes in fidei Catholi-
ce Zelo, & religiosis virtutib⁹ nobis probati
sunt. Eos ergo offero vestræ Serenitatis obse-
quias, ad Dei gloriam, eo animo, quo me ipsū,
si licet per valetudinē, & officiū mei necessa-
rias occupatioes, offerrē. Eis iniunxi ut que
in articulis continentur, & multò plura pro
virili parte (licet sine obligatione) præstare
curent. Et mihi persuadeo, quod vestra Sere-
nitas, & ipsius serenissimi successores Colle-
gium

gium suum omnib[en]ignitate, gratia, & fa-
uore, ut scribit, tuebuntur & fovebunt, quā-
diu illi Reipub se utiles exhibebunt: quam
utilitatē nō solū non cessaturam esse, sed pro
more nostrae Societatis in dies magis magis
augendā spero. Quod D. Canisius initiu Col-
legii Ingolstadiensis intersit, bona cū venia
Serenissimi Romanorū Regis, per gratū nobis
fuit; & eidem iam scripsi ut primo quoq; tē-
pore Ingolstadiū se se conferat. & ut sollicitus
de iis cogitet, quæ ad promouendum nouum
Collegium pertinent, Præpositum Prouincia-
lem nostræ Societatis in Germania superiori,
Bohemia & Austria eum constituo. Aliud
non addam, nisi quod me & Societatem no-
stram vniuersam, ut deditissimam vestræ
Serenitati offero in Dominio nostro Iesu Chri-
sto, ac precor summam ipsius bonitatem, ut
omnibus gratiam suam uberem ad recogno-
scendam & complendam voluntatem suam
sanctissimam dignetur largiri. Romæ IX.
Junii MD. LVI.

Vestræ Serenitatis
Humilis seruus in Domino
Ignatius Loyola.

Hæc cygnæa vox B. Parentis nostri paulò ante funus eiusdem est edita (nam altero mense, pridie Cal. Augusti ad Societatē cœlitum felix abiit) meritò posteritatis memoria sempiterna consignanda. Scripsit pridie eius diei, octauo inquam Iunij, ad Henricum Schvickerum, qui Serenissimo Alberto fuit à secretis, quam ipsam quoq; Epistolam judicauit in publicas literas mittendam, uti fidei memoria custodiretur.

MAGNIFICE DOMINE MIHI
IN CHRISTO OBSERVAN-
dissime, &c.

Symma gratia & eternus amor Domini nostri Iesu Christi perpetuo omnes auxilio & fauore nos persequatur, Amen.

Quamvis literis Dominationis vestre x. Martii ad nos datus nihil tunc respondere potui propter aduersam valetudinem meam, & quod parum id videbatur necessarium,

cum

cum ille nostris responderent; curauit tamen,
ut literæ Serenissimi Principis summo Pon-
tifici per unum ex nostris fratribus (quem
libenter videre solet) redderentur. Sed quia
eas non legit coram eo, nihil præterea fuit,
quod rescriberemus. quamvis suo loco & tē-
pore, ut par erat de tam religioso Principe ac
Catholicae religionis forti propugnatore,
quod sentiebamus locuti fuerimus. Inter
alias autem causas cur properauimus Colle-
gium Ingolstadium mittere, ante feruorem
estatu, illa etiam fuit, ut sinister quidam ru-
mor, qui post Augustanam Diætam in urbe
capit increbescere, ac suspiciones non vulga-
rium hominum contrario veritatis experi-
mento statim sopirentur. Qui enim con-
gregationis nostræ homines euocari, Collegi-
umq; constitui eu à Serenissimo Principe au-
diunt, quantum à scopo aberrauerint, cum
nescio que prius suspicarentur, & dictita-
rent facile intelligunt. Curaui ergo Collegi-
um ipsum ad summum Pontificem deduci,
ut dum eius sanctitati pedes osculantur, &
benedictionem Apostolicam accipiunt, duo

F ex

ex nostris qui eos deducebant, multa eius beatitudini dixerint de sanctis desideriis Serenissimi Principis Bauariae in propugnanda Catholica religione. Vnde & seminrium perpetuum ministrorum qui sedi Apostolicæ fideles essent, Ingolstadij constituere decreuerat. Quæ omnia pergrata fuisse summo Pontifici visa sunt, & multa de iis qui mittebantur, percontatus, & multis eosdem adhortationibus dimittens eis viaticum dari iussit. Sed cum respondissent nostri, nullo alio viatico, quam benedictiones suæ sanctitatis opus esse, en quod Serenissimus Dux de viatico pecunias tam liberaleiter prouidisset, multum lætitiae & adificationis accepisse simul cum circumstantibus est visus. Deducti sunt exinde ad aliquos ex primoribus Cardinalibus salutandos. & peruulgata satis est Ingolstadiensis Collegij deductio, cum suani audientium odo re & gloria Dei. Non est quod addam præterea nisi quod nouum Collegium Charitati vestrae & humanitati commendo,

LIBER PRIMVS CAP. VIII. 83

ac precor diuinam ac summam bonitatem,
ut omnibus gratiam suam affluenter com-
municet, ut sanctissimam ipsius voluntate-
tem intelligere & perfectè eandem exequi
valeamus. Rome VIII. Junii MD.LVI.
Ab his tam paruis initiis cœpit Ingol-
stadiana domus ; jam in tantum nu-
merum aucta , vti totius Prouinciarum
caput sit , & supra centum x x. ibi-
dem alantur , qui literas humanas
ac diuinias partim docent,
partim discunt.

(:o:)

R O M A M A D C R E-
A N D V M G E N E R A L E M A.C. 15.
10. LVIII.
P R O F I C I S C I T V R , I N D E I N
Poloniā, Germaniā, & Au-
gustam Vindelico-
rum.

F 2

CA.

84 DE VITA P. CANISII
CAPVT IX.

Tertio Ro-
mam petit
iam pre-
ses Pro-
vincia.

ANNO sexto & quinquagesimo
supra c10. 10. pridie Cal. Sextiles,
Ignatio nostræ gentis conditore, in
Cælum ad præmia laborum euoca-
to, citatis semel iterumque Romam
Patribus, & creato Societatis præside
Iacobo Layne, Canisius post primos
decem Patres inter primos est desig-
natus, qui pro auctoritate cæteros o-
mnes solemnni oratione ad officium
ritè sufficiendi Generalis hortare-
tur. Tanta omnium de illius cùme e-
loquentia, tum virtutis erat existi-
matio. Secundum Comitia Patrum, à
Paulo Pontifice maximo cū internū-
tio Pontificio jussus Poloniam adjit,
& Cacrouiæ sacrum Ecclesiæ ordinē
latina oratione ad officium pietatis
& religionis inflammauit. Anno
octauo & quinquagesimo supra c10.
10. Carolus V. Maximus, abiectis du-
dum Imperij curis, & in Ferdinandū
declinatis, ad sempiterni regni præ-
mia